

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

Със Закона за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (обн., ДВ, бр. 103 от 2020 г.) се извършиха промени в Наказателно-процесуалния кодекс (НПК) и Закона за съдебната власт (ЗСВ), свързани с предвидените в Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ, L 283/1 от 31 октомври 2017 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2017/1939“ процедури за съобщаване и сътрудничество, статуса и правомощията на европейските прокурори и европейските делегирани прокурори при разследване, наказателно преследване, обжалване и изпълнение.

С този закон европейският прокурор и европейските делегирани прокурори бяха оправомощени да изпълняват функциите на прокурора, предвидени в НПК и ЗСВ, като се гарантира тяхната независимост съобразно изискванията на регламента. Независимостта е основополагащ принцип, който гарантира водещата функция на Европейската прокуратура при разследването на дела от нейната материална компетентност. Статусът на европейския прокурор и европейските делегирани прокурори се приравни на статуса на националните прокурори, което позволява европейският прокурор и европейските делегирани прокурори да упражняват правомощията си по Регламент (ЕС) 2017/1939 в пълен обем.

Практиката по прилагане на разпоредбите на ЗСВ и НПК през изминалия период от влизане в сила на цитираните промени показва необходимост от допълнителни нормативни промени с цел оптимизиране на дейността на европейските делегирани прокурори.

Съгласно чл. 96, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2017/1939 компетентните национални органи улесняват упражняването на функциите на европейските делегирани прокурори по настоящия регламент и се въздържат от всякакви действия или политика, които могат да окажат неблагоприятно въздействие върху кариерата или статуса им в националната система на прокуратурата. По-специално за улесняване упражняването на функциите им е необходимо всяка държава да предостави на европейските делегирани прокурори необходимите ресурси и оборудване, за да се осигурят добри общи условия на труд и работна среда, които им гарантират пълното интегриране в националните прокурорски служби.

Със законопроекта се предвижда европейските делегирани прокурори да бъдат обособени в самостоятелна организационна структура в прокуратурата, а административните функции на ръководител да се осъществяват от оправомощен от Европейската прокуратура европейски делегиран прокурор.

За осигуряване на добри условия на труд и работна среда с акт на Министерския съвет ще бъде предоставена на Висшия съдебен съвет подходяща сграда за дейността на европейските делегирани прокурори, където ще бъдат обособени самостоятелни регистратура и деловодство съобразно изискванията на Закона за защита на класифицираната информация и Правилника за прилагане на закона за защита на класифицираната информация. Необходимите средства за осъществяване на дейността на европейските делегирани прокурори ще се осигуряват от бюджета на съдебната власт. Степента на разпоредител с бюджет на ръководителя на структурата на европейските делегирани прокурори ще бъде определена от пленума на Висшия съдебен съвет.

Със заключителните разпоредби на закона е предвидена промяна в Закона за специалните разузнавателни средства и НПК, с които изрично се урежда правото на европейския прокурор и европейските делегирани прокурори да искат използване на специални разузнавателни средства и да използват събраните чрез тях данни и веществени доказателствени средства по дела от компетентност на Европейската прокуратура.

Предвидени са промени в Закона за защита на класифицираната информация, като структурата на европейските делегирани прокурори получава статут на „организационна единица“ по смисъла на § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на закона. Това ще позволи на европейските делегирани прокурори да прилагат изискванията за защита на класифицираната информация и контролират тяхното спазване.

Очакваните резултати от приемането на законопроекта са осигуряване на необходимите условия, които ще позволят на Европейската прокуратура ефективно да изпълнява възложените ѝ функции.

За изпълнението на предвидените законови промени ще са необходими финансови средства, които ще бъдат осигурени от бюджета на съдебната власт. Поради на това оправомощеният за ръководител на структурата на европейските делегирани прокурори следва да е разпоредител с бюджет, като пленумът на Висшия съдебен съвет следва да определи степента на разпоредител с бюджет.

По проекта предстои провеждане на обществени консултации за срок от 14 дни съгласно чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове. Към настоящия момент от Европейската прокуратура се проверяват и се работи по над 120 сигнала за злоупотреби с евросредства в сферите на земеделието, строителството здравеопазването и инфраструктурата, предвид което е необходимо приоритетно да се предприемат мерки за улесняване упражняването на функциите на европейските делегирани прокурори по Регламент (ЕС) 2017/1939.